

Піддубняк Анна Василівна,

*студентка 4 го курсу судово адміністративного факультету
Паціонального університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ З ЕКОЛОГІЧНОЮ КРИЗОЮ В УКРАЇНІ В ЧАСТИНІ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ

На шляху розвитку сучасних технологій, впровадження нових засобів виробництва людство все частіше зіштовхується з проблемою перероблення продуктів власної життєдіяльності у напрямку зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. За весь час існування «сміттового питання», законодавство різних країн пройшло шлях від банального вивезення відходів на полігони до створення спеціальних комплексних сміттепереробних заводів. На разі досвід зарубіжних країн показує, що сміття може стати базисом для створення прибуткового бізнесу. Одним із лідерів в цьому напрямку є Швеція, яка переробляє 99 % усіх відходів країни і завдяки цьому опалює будинки, забезпечуючи їх електроенергією. У Швейцарії, Німеччині, Австрії близько 97 % відходів також переробляються, тому полігони зі сміттям взагалі закриті. Проте не всі країни Європи мають таку втішну ситуацію з переробкою сміття, зокрема, величезні звалища і відсутність заводів характерні для Болгарії, Румунії та України.

В нашій країні існують нормативно-правові акти, які покликані регулювати поведінку із відходами, зокрема Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про поведінку з радіоактивними відходами», «Про житлово-комунальні послуги», «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» та інші, серед яких основоположним є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» [1]. Базисні положення стосовно безпечного схоронення і переробки продуктів життєдіяльності як фізичних, так і юридичних осіб закладені в Законі України «Про відходи» від 1998 року, але з огляду на час його прийняття і сучасну сміттеву карту України можна говорити про застарілість його норм і певну декларативність. Навіть поправку європейського зразка від 2012 р., внесено до ст. 32 Закону «Про відходи» [2] про заборону⁷ захоронення не перероблених побутових відходів з 1 січня 2018 року, не було доповнено практичною інструкцією, з послідовним планом дій зі створення інфраструктури для першочергового сортування і подальшої переробки сміттєвих відходів. Українські території характеризуються тотальним перенасиченням відходами у зв'язку з недієвістю норм існуючого законодавства, яке, крім того, передбачає лише один спосіб утилізації — захоронення. Наявні виробничі потужності країни, стосовно переробки сміття, становлять 4 заводи, серед яких працює лише один у м. Київ і 3

сміттєспалювальних установки, У звіті Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства «Стан сфери поводження з побутовими відходами в Україні за 2016 рік» зазначено, що минулого року⁷ лише 5,8 % усього сміття було утилізовано, з якого 2,71 % — спалили, а 3,09 % — відправили на переробку⁷. Незалежні організації дослідили, що в Україні є негативна тенденція до збільшення відходів, що відправляють на полігони, а не утилізують, зокрема у 2016 році ця кількість збільшилася на 1,2 % від попереднього року.

Отже, у боротьбі за безпечний стан навколишнього середовища у частині утилізації відходів Україна не здобула жодних вагомих перемог за весь період незалежності. З метою якісних змін, варто вказати на практичні заходи, втілення яких допоможе зберегти природні умови існування людства. Однією з умов успішного функціонування законів, що опосередковують відносини з утилізації відходів є їх об'єктивна можливість для реалізації на практиці. Як правило, усі труднощі мають економічний характер, наприклад, у сільських населених пунктах відсутні контейнери для збору побутових відходів, їх збір та вивезення; в районних центрах є декілька санкціонованих сміттєзвалищ, до яких, щоб довести, необхідні кошти. В таких ситуаціях саме держава повинна нести відповідальність за матеріальне забезпечення необхідним обладнанням, і тільки після цього впроваджувати дієвий екологічний контроль. Економічна криза не є сприяє вирішенню екологічних проблем в Україні у частині розбудови заводів по переробці, але виходом із цієї ситуації може слугувати залучення іноземних інвестицій. Для того, щоб зацікавити інвесторів необхідно створити необтяжливі податкові умови, наприклад, застосування механізмів пільгового кредитування та податкових канікул, спрощений порядок отримання дозвільних документів. Вітчизняних власників заводів та підприємств, потрібно заохочувати до використання безпечних технологій з переробки та утилізації відходів. Надалі варто підвищувати екологічну правосвідомість населення, зокрема проводити спеціальні заходи по навчанню сортувати відходи. Крім того, необхідно обмежити обіг одноразових товарів із пластику, наприклад, пропонувати у супермаркетах паперові пакети багаторазового користування, замість целофанових або ж взагалі ввести річні ліміти щодо випуску продуктів із пластику [3, с. 259].

Отже, для виходу з екологічної кризи необхідно здійснити комплекс заходів ж на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. В будь-якому разі боротьбу за екологічне благополуччя потрібно починати негайно, аби забезпечити майбутнім поколінням право на безпечне навколишнє середовище.

Список використаних джерел

1. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25

- черв. 1991 р. ІМ? 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
2. Про відходи : Закон України від 5 боров. 1998 р. „№ 187/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 36. — Ст. 242.
3. Екологічне право України : підруч. ..іди студентів нищ. навч. закл. / за ред. І. І. Караката. — Одеса : Фенікс, 2012. — 788 с.

Науковий керівник: к. ю. н., асистент Заверюха М. М.